

GroenPact

Pilot Groene Hotspot Houten

Pilot 'Onderwijs als leven lang ontwikkelen voor de arbeidsmarkt van morgen'

Plan van Aanpak 2018

1. Inhoud project

Het eerste deel van het Plan van Aanpak gaat over de inhoud van het project: Wat is het probleem dat we gaan oplossen. Wat valt binnen en wat erbuiten? Hoe pakken we het aan? Waar moeten we op letten?

Groene Hotspot Houten

Groene Hotspot Houten wordt een community waar actuele vraagstukken in de groene leefomgeving worden verzameld rondom thema's zoals biodiversiteit, waterberging in de stad, groen in de stedelijke gebieden, binnengroen, e.d. Grote issues die onderwijs, bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties gezamenlijk moeten oppakken. Grote uitdagingen voor nu en voor morgen, en grote beleidsterreinen vanuit de overheid. Als bedrijfsleven, overheid en onderwijs elkaar ontmoeten binnen de groene hotspot, kunnen innovaties ontstaan. Het onderwijs vertaald dit in kortlopende cycli en verbindt de hele onderwijskolom; van onderzoek tot aan trainingen voor de arbeidsmarkt.

Doorlopende verbinding

Zorgen voor een doorlopende verbinding tussen onderwijs en de ontwikkelingen in het arbeidsproces en bij de arbeidskrachten. Het concreet maken van de vragen door het (door)ontwikkelen van leerarrangementen (werken en leren) wordt vormgeven aan het leven lang ontwikkelen (LLO) zoals op school is ingezet. Het belang om alumni te binden, de kennis te behouden en de behoefte in te brengen voor de "familie" is groot. Hierdoor wordt pro-actief en met alle partijen in dit sterke netwerk, voortdurend gezamenlijk gewerkt aan een "LLO-catalogus".

Bouwen aan een community

De noodzaak om doelgroepen dichtbij te halen groeit explosief. Communities lijken hét antwoord op alle uitdagingen die de organisatie kent bij het betrekken van de doelgroep. En uiteindelijk het vergroten van het inzicht in diezelfde doelgroep. Maar hoe pakken we het aan en welk medium is daar het meest geschikt voor? *'Het bouwen van een community gaat niet zozeer over de kwaliteiten van een leider, maar vooral om de eerste volgers'* (quote Steve Jobs).

In Houten zijn rondom groen en hoveniers al veel initiatieven in de richting van een community. Dit voorliggende document is de opzet voor een pilot voor de actielijn 'Onderwijs als leven lang ontwikkelen voor de arbeidsmarkt van morgen'. Het betreft een plan van aanpak voor de eerste fase van de pilot Groene Leefomgeving Houten in 2018.

1.1 Aanleiding project

In de toekomst moeten "scholen" voldoen aan alle wensen van alle partijen (studenten, werknemers, bedrijven, overheden) op alle niveaus om op alle manieren tegemoet te komen aan scholingswensen; snel en een leven lang. We hebben een infrastructuur nodig om het opleidings- en cursusaanbod voor een grote diverse doelgroep, online en fysiek, toegankelijk te maken en condities te creëren waarbinnen veranderingen worden gekanaliseerd en tot kwaliteitsverbetering leiden. Het onderwijsaanbod en -infrastructuur moeten toegankelijk zijn voor alle groepen:

- starters (jongeren die gaan voor een diploma met startkwalificatie)
- herstarters (jong-volwassenen die omscholen naar een andere richting)
- doorstarters (werkenden die op-/bischolen om bij te blijven).

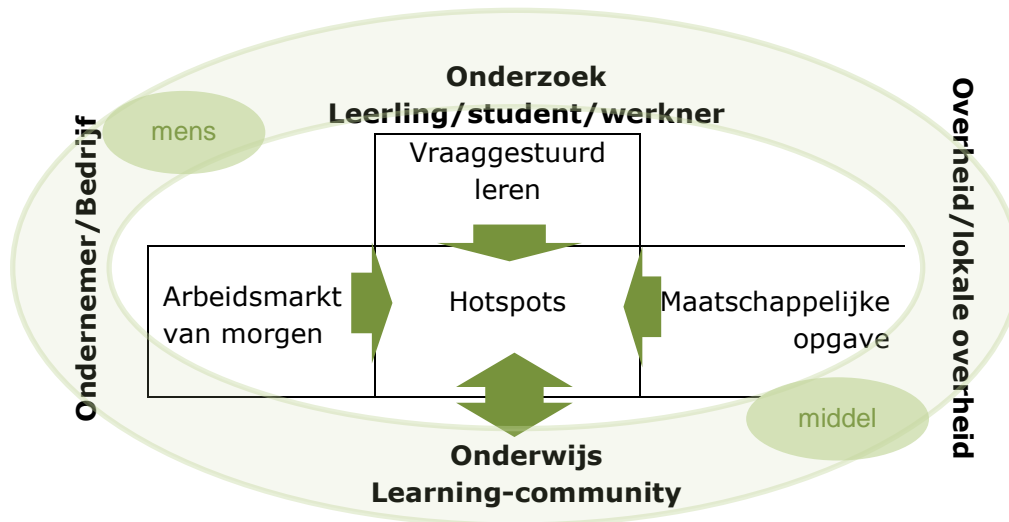
Onderwijs als leven lang ontwikkelen voor de arbeidsmarkt van morgen

Scholen moeten goed kunnen identificeren wat de trends en ontwikkelingen zijn en wat de actuele behoefte is om onderwijsaanbod te ontwikkelen. Kwaliteit en kwantiteit van leven lang ontwikkeling in de groene sector borgen en toekomstbestendig maken, bereiken we door verbinding met elkaar te zoeken. Om te voorkomen dat we als groene sector buiten spel komen te staan in een veranderende omgeving en samenleving is dit noodzakelijk. Door met elkaar verbinding te zoeken kunnen we juist in deze veranderende samenleving koers bepalen.

Voor de toekomst van het groene onderwijs gaat het om vier thema's die een nadere uitwerking vragen:

1. Arbeidsmarkt van morgen
2. Vraaggestuurd leren
3. Maatschappelijke opgave
4. Hotspots ontwerpen

De samenhang van de thema's is van groot belang. In vervolgvacatures/bijeenkomsten/experimenten komen de vier thema's aan bod en worden ze nader ingevuld. Het uiteindelijke doel is een ontwikkelmodel voor toekomstige activiteiten waarin de uitgewerkte thema's goede handvatten bieden.

Er gebeurt al heel veel in de groene sector en in de regio Midden Nederland. In de bijlage is een aantal voorbeelden opgenomen. Maar hoe vertellen we dat nu aan de buitenwereld? De behoefte aan verbinding tussen alle bestaande initiatieven en dit actief organiseren en communiceren is groot. Een daadwerkelijk vaste ontmoetingsplek in Houten geeft mogelijkheid tot ontmoeting en 'thuis'-gevoel. De digitale ontsluiting van een hotspot versterkt het community-gevoel. Door digitale ontsluiting kan een actief platform ontstaan waarbij de community leden het gevoel krijgen iets te kunnen bijdragen en iets te kunnen halen. De plek moet uitdagend en veilig zijn.

De hotspot is bij uitstek de plek waar (arbeids)vraag en (opleidings)aanbod elkaar ontmoeten, zodat zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht aan een betere arbeidsmarkt kan worden gewerkt.

1.2 Doel, resultaat en effect

Het doel van de pilot is om met alle betrokken partijen een regionale (learning) community neer te zetten. Het onderwijs gaat samen met het bedrijfsleven een fysieke en digitale plek inrichten voor toegang tot laagdrempelig kennis voor de leerling/student/werknemer/werkzoekende. Een plek waar verhalen bij elkaar komen en gedeelde vraagstukken uit bedrijfsleven, onderwijs en overheid besproken kunnen worden. Ondernemers bewust maken dat investeren in human capital loont, werknemers bewust maken dat blijven leren een levensbehoefte is, overheid duidelijk maken dat investeringen in een systeem van leren noodzaak is voor de continuïteit van de samenleving zoals we die gewend zijn, en scholen duidelijk maken dat het onderwijs anders moet worden ingericht. Zodat vraag en aanbod rondom leren samen komen en in gezamenlijkheid tot actie omgezet wordt.

Community

De community is voor iedereen die er toe doet in de groene sector: studenten, alumni, leerbedrijven, (nog geen leer)bedrijven, docenten, lectoren, inspiratoren, leveranciers, adviesbureaus, samenwerkingsverbanden, overheden, maatschappelijke organisaties, adviseurs, architecten, boomverzorgers, interieurbeplanting, WUR, Larenstein, Aeres Almere, internationale organisaties, e.d.

Fysieke plek om te leren voor studenten en cursisten:

- Contextrijke mooie schoolomgeving voor reguliere lessen en leven, lang, leren markt (schooltuin, faciliteiten)
- Projectmatig (regio)leren in samenwerking met de omgeving, extern
- Projectmatig (regio)leren in samenwerking met de omgeving, intern (schooltuin en schoolomgeving)
- Onderzoekend leren: de schoolomgeving als onderzoekplek / testomgeving (i.s.m. bedrijfsleven)
- Expertise en faciliteiten voor keuzedelen, Skills wedstrijden, specialistische cursussen

Fysieke plek om elkaar te ontmoeten en kennis te delen:

- Diverse studiebijeenkomsten
- Seminars
- Excellentie teams VHG (docentenstage, gastlessen etc.)
- Vaktechnische commissie groen Wellantcollege.

Projectdoelen 2018

Om voorgaande te realiseren worden voor 2018 een aantal projectdoelen gesteld:

- Een platform voor de Groene Leefomgeving Houten waarbij alle partners actief zijn betrokken
- Een fysieke ontmoetingsplek in Houten
- Digitaal platform om elkaar online te ontmoeten en kennis te delen:
  - Binden en bij elkaar brengen van studenten, alumni, bedrijven en andere partners

- Communicatie platform: innovaties en kennis, bijeenkomsten, leven, lang leren markt, projecten etc.
- Banen en stagemarkt voor partners en studenten
- Forum

1.3 Afbakening pilot

Het opzetten en inrichten van een fysiek en online centrum in Houten waar opleidingen, bedrijven, initiatieven, projecten, vraagstukken rondom de groene leefomgeving samenkomen. Het centrum is gelieerd aan Wellantcollege. Kernwoorden zijn duurzaam, klimaat en sociaal.

De pilot richt zich om te beginnen (in 2018) op de branche voor hoveniers, groenbedrijven en urban greeners.

Scope	Buiten de scope
<ul style="list-style-type: none"> - Bouwen van een community - Bekendheid geven aan community - Bijeenbrengen van de partijen - Verbinden van de overheid - Ontwikkelen van de fysieke hotspot - Concepten voor duale leertrajecten (o.a. AD) - Inrichten van de Groene Hotspot Houten - Verbinden van de partners - Plan voor uitrol naar andere regio's 	<ul style="list-style-type: none"> - Inspanning en inzet vanuit Wellantcollege en VHG - Eventuele inbreng van RIF Entree (mei duidelijk) - Imago branche ombuigen van plantsoenenmedewerker naar hovenier 2.0 of urban greener

Transfer naar GroenPact

De opbrengst van de pilot moet toepasbaar zijn voor andere branches en regio's. Vanuit deze pilot moet dan ook een model komen met kenmerken en succesfactoren voor het inrichten en uitvoeren van een "hotspot" (of community). Duidelijk moet worden welke factoren nodig zijn om hands-on een succesvolle hotspot in te richten.

1.4 Globale aanpak

Een proces dat ruimte schept voor gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe arbeidsmarkt-combinaties vraagt ruimte om iets uit te proberen, bij te stellen en soms tussentijds uit te breiden, te verbeteren en weer bij te stellen. Gezamenlijk en al doende leren, broedplaatsen die onderwijs en bedrijfsleven samen delen en waar men samen leert. We gaan op zoek naar communities of practices waar het cyclisch proces voor innovatie al draait. Zoeken naar een systeem van continue kennisuitwisseling tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheden binnen en tussen de samenwerkende organisaties.

Het opzetten en inrichten van een fysieke en online ontmoetingsplek.

Door bestaande werkende initiatieven te analyseren kunnen we de uitwerkingen voor de thema's concreet maken en leren van elkaar(s initiatieven) en achterhalen waarom ze succesvol zijn. We starten met verzamelen van initiatieven die al werken:

- Op het thema communicatie:
  - verzamelen van initiatieven die al lopen rond learning communities en alumni

- wat nodig is om een platform in te richten
- Op het thema netwerken:
  - bestaande initiatieven/samenwerkingen en relevante projecten van VHG en Wellantcollege
  - inventarisatie bestaande groepen
  - analyseren en verzamelen, welke het zijn, analyseren, korte beschrijving, e.d.
- Op het thema regio
  - overzicht van LLO-markt
- Op het thema logistiek:
  - uitgangspunten onderwijsstructuur benoemen - vanuit vraag (bedrijven) en aanbod (school)

Projectactiviteiten 2018

Profilering Groene Hotspot Houten als plek voor vragen en ontwikkelingen rondom groenvoorziening/tuinpark-landschap betekent activiteiten zoals:

- Kenniscentrum Leefomgeving Wellantcollege onderbrengen in de hotspot
- Kleinere platforms verbinden
- Kleine bedrijven meenemen (voorlopers)
- Organiseren van activiteiten en bijeenkomsten voor het publiek (kennismaken met de branche)
- Medewerkers sector betrekken
- Opzetten van een actief alumnibeleid
- Ontwikkelen vanuit vraag en aanbod en biedt ruimte voor praktisch onderzoek
- Verkennen mogelijkheden voor opzet van community/platform (online/fysiek).

Samen (scholen, overheid en bedrijfsleven) onderwijs ontwikkelen in de Hotspot leidt tot activiteiten zoals:

- Scholingsvraag en aanbod bij elkaar brengen
- Een LLO-catalogus voor de hoveniersbranche.
- Verder uitwerken van VHG Branche opleidingen (primair gericht op zij-instromers)
- Innovaties omarmen
- Ontwikkelen doorlopende leerlijnen VMBO, MBO, HBO (incl. AD en naar WUR) Niet nieuw ontwikkelen, gebruik maken van de samenwerking die we al hebben in de projecten excellent MBO en verleiden tot kiezen voor groen MBO
- Onderwijs op maat- cursorisch onderwijs en maatwerk
- Alumni inzetten
- Onderwijs structuur aanpassen (logistiek, ondersteuning/coaching, e.d.)
- Competenties beschrijven van mensen voor het team voor Groene Leefomgeving Houten (multidisciplinaire denkers en vertalers uit onderwijs en bedrijfsleven)
- Onderbouwen met kennis en toepassen van onderzoek en innovatie (zowel voor technieken als onderwijskundig/didactiek)
- Bedrijven moeten (structureel) kennis en expertise inbrengen.

1.5 Fasering met belangrijkste activiteiten

In het laatste kwartaal 2017 is de oriëntatie op het traject uitgewerkt en een eerste plan van aanpak opgeleverd. In 2018 gaat de projectgroep de lopende initiatieven verzamelen rondom het concept hotspot. Bij de start van studiejaar 2018 zal de hotspot starten. Een

meer gedetailleerde uitwerking staat in 2.1.

Vanuit GroenPact wordt het traject gemonitord en een model ontwikkeld.

1.6 Omgeving project

Vanuit de actielijn "Onderwijs als leven lang ontwikkelen voor de arbeidsmarkt van morgen" is de insteek:

- *Doorbraken zichtbaar maken*: de actielijnen richten zich vooral op zaken die de groene sector nog niet eerder zijn doorbroken -dat waar GroenPact voor bedoeld is-. Belangrijk is dat de impact vanuit de pilots en het blijven verbinden aan regionale en landelijke initiatieven, net als de verbinding met overheidsbeleid (o.a. vanuit het nieuwe regeerakkoord) en de maatschappelijke thema's, zichtbaar is. Dit zal in 2018 tot doorbraken leiden, waardoor de ontwikkelagenda de motor wordt voor de groene sector en de sector haar vooraanstaande positie kan behouden en versterken.
- *Aansluiting op beleid en maatschappelijke opgaven (inhoud) zichtbaar maken*: de centrale boodschap is dat groen onderwijs belangrijk is voor een sector die in de kern acteert van grote maatschappelijke en economische uitdagingen. Hier ligt ook het belang van de overheid. Zichtbaar moet worden hoe de actielijnen bijdragen aan de maatschappelijke opgaven en, meer specifiek, de beleidsthema's van de overheid (klimaat, voedsel, duurzaamheid etc.) voor de komende jaren. Wereldwijd zijn in VN-verband de SDG-doelen onderschreven (zie bijlage). Een uitdaging voor iedereen om daar invulling aan te geven, ook voor de hotspot.

De pilot Groene Leefomgeving Houten geeft hier invulling aan door een nauwe relatie naar de actielijnen "Innovaties en professionalisering docenten" en "Cross-overs (nieuwe beroepen)". Daarnaast is er een relatie naar lopende trajecten, zoals:

- Nieuwe groene opleiding ontwikkelen en aanbieden die antwoord geeft op een vitale groene stad: Urban Green Development niveau 4 BOL
- Creëren van contextrijke omgevingen: regioleren, projectonderwijs, groene schoolomgeving, investeren in faciliteiten, peer tutoring, cross-over projecten.
- Als voorbeeld kan hierbij het project "onderhouden sportvelden en golfbanen dienen wat gaat over blended learning in combinatie met onderwijs verzorgd door bedrijven. Tevens is dit een manier waarop specialismen waar een school geen klas vol van krijgt aangeboden zouden kunnen worden.
- Project excellente scholen-excellente leerbedrijven (o.a. gastlessen en docentenstages) ik vind dat je het project hier te kort mee doet. Wat wij beogen in het project excellente leerbedrijven- excellente scholen is het gezamenlijk vormgeven van je curriculum. Dat gaat verder dan wat gastlessen en docentenstages. De uitdaging om samen je curriculum te ontwikkelen en je onderwijs vorm te geven is wat mij betreft wezenlijk onderdeel van het project
- Verleiden tot kiezen voor groen: onder andere banenmarkt. Ook hier doe je het project "verleiden tot het kiezen voor groen MBO tekort mee. Doel van het project is om de doorstroom groen VMBO-groen MBO te verhogen. In combinatie met de pilot die we samen met Larenstein uitvoeren hebben we het hier over een doorlopende leerlijn VMBO-MBO-HBO die we gezamenlijk vormgeven
- Studieclubs: groene studieclub Midden Nederland voor actoren de groene openbare ruimte

- Studiebijeenkomsten i.s.m. VHG op actuele thema's
- Seminars en masterclasses i.s.m. vakbladen Tuin & Landschap en vakblad Groen
- Ontwikkelen en continueren succesvolle branche-opleidingen (voorbeeld zijn de nieuw ontwikkelde assistent opleiding en de opleiding aankomend projectleider). VHG Brancheopleiding is een waardevolle activiteit voor de VHG om, in nauwe samenwerking met Wellant een infrastructuur op te zetten om zij-instromers en werkenden een opleiding te kunnen bieden. Deze opleiding zal mede door zijn succes aangepast en doorontwikkeld moeten worden.
- Activiteiten organiseren om met diverse actoren uit de sector in gesprek te blijven over de koers en ontwikkeling van de gehele sector. Voorbeeld: brainstormdiner waarbij actuele thema's aangaande onderwijs en bedrijfsleven besproken worden.
- Grote projecten op het thema biodiversiteit in samenwerking met diverse partijen: wilde bijenprogramma, greendeal infra
- Samenwerking met HBO's: Reguliere opleidingen en nieuwe trajecten zoals het duaal AD Larenstein, AD Circulaire economie (Aeres Almere).

1.7 Projectrisico's

Specifiek voor het project kan het in 2018 misgaan op:

- ontbreken van gevoel van eigenaarschap
- te veel zaken in een keer willen doen en verbinden waardoor de scope verliest
- dat partijen niet over de eigen grenzen heen kunnen kijken in samenwerking
- wet- en regelgeving in onderwijs wat flexibilisering moeilijk maakt.

Dan kan het op termijn misgaan door bijvoorbeeld:

- docententekort; lukt het om enthousiaste en bekwame docenten te krijgen?
- het beeld van de sector moet eigentijds zijn, ook zo voor de inhoud van het werk; krijgt deze moderne profilering opvolging bij jonge mensen dan zal dat voldoende instroom genereren komt voor de sector (en het onderwijs)
- krapte op de arbeidsmarkt; kan leiden tot korte termijn denken wat ontwikkeling in de weg zit; productie versus ontwikkeling
- investeerders in de breedte.

2.0 Kwaliteitsbewaking (Kwaliteit)

Eisen aan een broedplaats

- Pilots met een concrete invulling voor ontwikkeling en herkenbaarheid
- Bedrijven (directie en medewerkers) en scholen (directie, medewerkers en studenten) actief betrekken en bewust betrekken bij nieuwe ontwikkelingen
- Uitbreiding van kring van betrokkenen bij Ontwikkelagenda Groen
- Actief gebruik maken van expertise bij brancheorganisaties en overheid
- Veel aandacht voor verandering in houding/ gedrag van alle betrokkenen
- Spin-off zichtbaar maken in termen van nieuwe investeringen of ontwikkelingen
- Antwoord op de dynamiek in de markt. Cruciaal is vastleggen m.b.t. een gezamenlijk aanbod en dat niet elke school "zijn eigen dingetje" doet
- Zo veel mogelijk lopende regionale experimenten inbrengen/uitbouwen
- Zichtbaar verbonden met maatschappelijk thema's zoals circulaire economie, voedselvraagstukken, energie, duurzaamheid, ed.
- Minimaal 50% cofinanciering beschikbaar
- Alle startende of voortzettende experimenten en pilots draaien in 2018 (opstart in winter 2017/18)
- Monitor mogelijk van kritische succesfactoren op de benoemde thema's.

Zowel van de mensen uit het bedrijfsleven als de docenten wordt verwacht dat zij de volgende attitude hebben:

- Nieuwsgierig en onderzoekende houding
- Passie voor de groene sector
- Mensgericht zijn in ontwikkelen
- Goed zijn in communicatie
- Gaan actief op zoek naar innovaties en veranderingen
- Deskundigheid hebben op een bepaald gebied (kan vaktechnisch maar ook op het gebied van coaching zijn)

2.1 Informatievoorziening en communicatie (Informatie)

Communicatie: minimale eisen voor de website, bouwen en onderhouden, web, levende site maken. Later communicatie mensen aanhaken vanuit Wellantcollege en VHG.

Profilering

Een hotspot als community waarbij ontwikkelingen en vragen in de sector samen komen, innovaties ontstaan en direct worden vertaald naar onderwijs en bedrijfsleven in een branche. Om het concept goed neer te zetten en de herkenbaarheid eenvoudig te communiceren is een logo ontwikkeld.